

-vervolg van blad 1891q3

Ten derde heeft spreker het voorstel geacht te zijn in strijd met den geest der schoolwet. Volgens art. 46 der schoolwet wordt van ieder schoolgaand kind schoolgeld geheven, uitgezonderd van bedeeden en van hen, die, ofschoon niet bedeed, onvermogen zijn. Naar sprekers bescheiden meening geeft art. 1 in verband met art. 3 der verordening den inhoud van art. 46 der schoolwet geheel terug. Het voorstel van den heer Veenhoven ligt buiten de strekking van art. 46 van bovengenoemde wet. Bij de behandeling van het Adres van Antwoord op de Troonrede heeft Z.Exc. de Minister van Binnenl. Zaken, de heer Tak van Poortvliet, den heer Beelaerts van Blokland geantwoord met de woorden: "dat de Regeering voornemens is de onderwijswet tegenover alle ingezetenen mild en rechtvaardig toe te passen in wetgeving en administratie." Dat voornemen van de Regeering juicht spreker van harte toe en nimmer hoopt hij in een anderen geest te handelen. Vandaar dat hij zal stemmen tegen het voorstel.

De heer Veenhoven meent, dat het nimmer ontijdig kan zijn een goede regeling tot stand te brengen. Wat aangaat het bezwaar van de post op de begrooting, men kan de zaak zoo regelen, dat ze eerst met 1 Mei 1892 in werking treedt. Zijns inziens is art. 44 duidelijk en daarin is bepaald vrijheid gegeven om bedeeden, onvermogenen en minvermogenen vrij te laten. Met een beroep op autoriteiten zijn de arbeiders weinig gebaat. Op het kohier van hoofdelijke omslag komen velen voor, wier inkomen op f 400 is begroot, terwijl dit in werkelijkheid slechts f 200 bedraagt. De heer de Vries gelooft, dat de heer Veenhoven buiten de orde gaat. Hier is schoolgeldheffing en geen hoofdelijken omslag aan de orde.

De heer Veenhoven had van den vorige spr. meer scherpzinnigheid verwacht; anders is hij daarvan niet ontbloot. Spreker haalde den hoofdelijken omslag aan, omdat dit de maatstaf is, waarop de schoolgeldheffing is gebaseerd.

De heer de Vries meent, dat, wanneer men betoogt dat lieden, die nu in de klasse van f 400 staan, op slechts f 200 moesten worden aangeslagen, men wel degelijk den hoofdelijken omslag bespreekt en persisteert hij zijn gevoelen dat de heer Veenhoven buiten de orde was.

De heer Veenhoven zegt den hoofd. omslag te hebben aangehaald, om meer kracht aan zijn voorstel bij te zetten.

De voorzitter zegt, met het voorstel niet mede te gaan, om de heffing zeer mild en billijk is. De voorsteller zal toch toegeven, dat 1 of 2 cent per week voor schoolgeld geen bezwaar is, hetgeen blijkt, daar eer van de zijde der belanghebbenden bijna geen reclames omtrent het schoolgeld worden vernomen. Spreker sprak dezer dagen een onderwijzeres in nuttig handwerken aan een der scholen en vernam van deze, dat er te weinig kinderen aan die lessen deelnemen, hoewel ze gratis worden gegeven, terwijl de lessen van de particuliere naai- en breischoolhouderessen, welke er geld voor nemen, druk worden bezocht; dus wel een bewijs, dat hetgeen men voor niets heeft, ook niet wordt gewaardeerd. Spreker moet er den heer Veenhoven op wijzen, dat de verordening, welke nog zoo kort in werking is, nu misschien slechts f 500 zal opleveren, tegen ongeveer f 1000 bij de vorige verordening. Die verlaging is alleen ten goede gekomen aan de laagsten van den omslag, terwijl de hogere klassen in het schoolgeld zijn verhoogd. Spr. durft het ontijdig te noemen, om verandering te brengen in eene verordening, welke nog slechts enkele maanden in werking is en waarvan noch de gemeente, noch de raadslieden de werking voldoende kunnen beoordeelen. De heer Veenhoven heeft beweerd, dat het in de cijfers bijna geen verandering zal brengen, doch spreker betwijfelt dit. Als lid van den Raad schroomt spreker niet tot verwerping van het voorstel te adviseeren, ook met het oog op de billijkheid. Men mag het bijzonder onderwijs niet bevoordeelen ten koste van het openbaar onderwijs, doch evenmin mag men het openbaar onderwijs bevoordeelen, door het bijz. onderwijs te drukken.

De heer Veenhoven merkt op, dat hij het bijzonder onderwijs niet heeft genoemd. Spr. acht het openbaar onderwijs de groote weg, welke allen behooren te bewandelen, doch zoo men zijpaden wil bewandelen door oprichting van bijzondere scholen, moet men er zelf den last maar van dragen; spreker doet het voorstel niet om de toejuicing van het publieke te ontvangen.

-vervolg op blad 1891r1